

4. Návrh Koncepce sledování a hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání v České republice

Čtvrtá kapitola formuluje návrh Koncepce sledování a hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání (dále jen návrh Koncepce), a to primárně s využitím syntézy poznatků závěrů dílčích kapitol. Obrázek 4-1 zachycuje podstatu návrhu Koncepce myšlenkově vycházející z modelu OECD, který je zachycen na obrázku 1-2. Intervenční logika Koncepce je založena na následujícím příběhu:

1. Výchozím bodem příběhu intervenční logiky jsou cíle vzdělávacího systému, které jsou formulovány v základních koncepčních dokumentech v oblasti vzdělávání České republiky (např. strategie vzdělávací politiky, dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky). Cíle vzdělávacího systému vymezují způsoby chápání jednak kvality ve vzdělávání a jednak efektivity ve vzdělávání (viz obrázek 1-1 pro hlavní aspekty obsahového vymezení cílů kvality a efektivity ve vzdělávání). V případě cílů efektivity ve vzdělávání je kladen důraz na vazby mezi vzdělávacími výsledky na jedné straně a finančními vstupy k jejich dosažení na straně druhé.
2. V rámci příběhu intervenční logiky je ve formulaci cílů vzdělávacího systému České republiky, vztahujících se k definici kvality a efektivity ve vzdělávání, zohledněn koncept základních gramotností. Takto je v cílech vzdělávacího systému České republiky blíže specifikováno, které základní gramotnosti jsou považovány za hlavní pro zaměření intervencí.
3. K cílům vzdělávacího systému České republiky, vztahujícím se k vymezení kvality a efektivity ve vzdělávání, jsou následně formulovány vzdělávací standardy, které utváří základní rámec pro hodnocení cílů vztažených ke kvalitě a efektivitě ve vzdělávání. Vzdělávací standardy jsou v tomto ohledu chápány jednak ve vazbě na specifikaci požadavků na žáka v rámcových vzdělávacích programech a jednak ve vazbě na hodnocení kvality práce učitele.
4. Vymezení cílů a vzdělávacích standardů umožňuje vhodné nastavení interních i externích nástrojů sledování a hodnocení vzdělávacích výsledků, a to na úrovni žáků, učitelů, škol i systému. Důraz je v tomto ohledu kladen na posilování vzájemné provázanosti těchto nástrojů. Zpětná vazba získaná z jejich využití pak umožňuje úpravu formulovaných cílů a vzdělávacích standardů. Příběh intervenční logiky přitom připouští jak změnu prostřednictvím cesty cíle – vzdělávací standardy, tak přímou změnu vzdělávacích standardů se zachováním formulace cílů.
5. Konečně příběh intervenční logiky využívá poznatků získaných využitím nástrojů sledování a hodnocení vzdělávacích výsledků pro hodnocení cílů vzdělávacího systému vztahujících se k jeho efektivitě, a to prostřednictvím převedení cílů efektivity do praktického vyjádření. Důraz je v tomto ohledu kladen na vazby dosažených vzdělávacích výsledků na jedné straně a finančních vstupů na straně druhé. Informace o finančních vstupech poskytuje ve vlastním návrhu Koncepce nezávislá část intervencí vzdělávací politiky. Jinými slovy návrh Koncepce není spojen s návrhem opatření intervencí vzdělávací politiky, ale zaměřuje se na návrh intervencí spojených se sledováním a hodnocením kvality a efektivity ve vzdělávání.

V návaznosti na výše formulovaný příběh intervenční logiky jsou rozlišeny tři prioritní oblasti Koncepce, které jsou na obrázku 4-1 odlišeny barevně:

1. První prioritní oblast vymezuje základní rámcové podmínky vzdělávacího systému pro nastavení a fungování nástrojů sledování a hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání. První prioritní oblast je obsahově spojena s formulací cílů vzdělávacího systému v základních koncepčních dokumentech České republiky v oblasti vzdělávání, a na ně navazujících vzdělávacích standardů. Současně se první